

[Finansministeren.]

været nogen diskussion om dette princip, vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om det, fordi jeg tror, det er vigtigt, at offentligheden her i landet forstår meningen med det, vi foretager os her på rigsdagen. Den opgave, vi står overfor, når vi skal forbedre valusituationen her i landet, er først og fremmest at begrænse forbruget. Desværre er det, fordi vi efterhånden er kommet så langt ud, også i nogen grad nødvendigt at bremse investeringerne, altså anvendelsen af arbejdskraft og materialer til så vigtige ting som boligbyggeri og erhvervslivets genopbygning og modernisering efter krigen. Men det er klart, at det af hensyn til landets fremtid gælder om i så høj grad som muligt at koncentrere indgrebene om en direkte begrænsning af forbruget, medens man helst ikke skal ramme investeringen for meget.

Nu er forholdet naturligvis det, at skal man ad finanspolitisk vej begrænse forbruget, gælder det om at indskrænke den årlige, månedlige eller ugentlige indtægt, som vi hver for sig har til rådighed til dækning af vort løbende forbrug. Til dette formål er forbrugsafgifter vel nok de mest velegnede, men også direkte skatter begrænser den disponible løbende indtægt, som folk kan anvende til forbrug, og en bunden opsparing, der fratager folk en del af deres årlige indkomst og spærrer den i nogle år, har naturligvis den samme virkning som skatter. Dette gælder selvfølgelig uanset om det beløb, der spærres, i denne spæringsperiode bliver forvaret det ene eller det andet sted. Det afgørende er, at ejeren er unddraget dispositionsretten over pengene i disse 8 år. Jeg behøver formentlig ikke at understrege, at de pågældende pengeinstitutter selvfølgelig ikke må belåne de spærrede konti, for så ville spærringen jo ikke være effektiv.

Det andet spørgsmål derimod, begrænsningen af investeringen, er i væsentlig grad, forsåvidt man ser på finans- og pengepolitikken, et spørgsmål om den likviditet, som til enhver tid findes i vore pengeinstitutter, den kassebeholdning, de har til rådighed. Jo større pengeinstitutternes likviditet er, des lavere vil renteniveauet blive, fordi mange penge betyder billige penge, og des større udlån kan banker, sparekasser og kreditforeninger give til erhvervslivets og boligbyggeriets finansiering. En indskrænkning af den til enhver tid eksisterende likviditet her i landet vil altså have den betydning, at den bremser investeringen, hvorimod den ikke direkte har nogen stor

indflydelse på forbruget. Indirekte påvirker likviditetsindskrænkningen også forbruget, fordi der, når investeringerne begrænses, bliver mindre beskæftigelse i investeringsfagene, hvorefter indtægterne i disse går ned; men i første omgang er det altså investeringen, der rammes.

Når vi nu søger at begrænse forbruget så meget, som det er tilsigtet, med denne årlige inddragning af købekraft på 500—600 mill. kr., hvilket er omtrent fjerdedelen af det nuværende statsbudget, altså overordentlig meget, har spørgsmålet for regeringen været, om vi så samtidig også i meget høj grad skulle begrænse investeringen. Her er det jo således, at der allerede i det sidste års tid er sket en meget betydelig indskrænkning i pengeinstitutternes likviditet. Kassebeholdningerne, specielt i bankerne, er gået meget betydeligt tilbage, navnlig som følge af den store merimport, vi har haft i det sidste års tid. Den store indførsel, tildels finansieret af Marshallhjælpen, men også desværre i den sidste tid ved gældsstiftelse, betyder jo, at importørerne indbetaler flere penge til bankerne som betaling for den valuta, de køber, end eksportørerne får udbetalt fra bankerne, når de sælger deres eksportvaluta. Derfor er der til finansiering af denne merimport sket dette, at erhvervslivet i høj grad har måttet hæve af sine banktilgodehavender og indbetale disse penge som betaling for importvaluta. Disse penge er så strømmet ind til nationalbanken, hvorfra valutaen jo i sidste instans kommer, og dette har formindsket likviditeten i erhvervslivet og i bankerne i ret høj grad. Det er således oplyst i folketinget i går, at en af de store banker fornylig har måttet sige nej til finansiering af et stort og vigtigt byggeforetagende her i byen.

Jeg skal i denne forbindelse yderligere tilføje, at denne merimport, selvom vi nu griber ind — og griber kraftigt ind — naturligvis ikke vil ophøre fra i morgen. Der er allerede givet meget store bestillinger frem i tiden, og dertil kommer, at importpriserne for tiden er høje i forhold til eksportpriserne. Man må derfor antage, at en vis opsugning af likviditet også i de nærmest kommende måneder vil finde sted, hvortil kommer, at selve det, at vi nu begynder at indkræve de store forbrugsafgifter med det samme, også vil begænse den pengemængde, der cirkulerer.

Det er derfor regeringens opfattelse, at der — vi har underbygget dette ved statistiske skøn — i den kommende tid kan ventes en yderligere indskrænkning i likvi-